

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 48 หมู่บ้าน จำนวนรวมทั้งสิ้น 18,676 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 48 หมู่บ้าน จำนวน 392 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane. 1973 : 727) กำหนดการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างกำหนดให้ไม่เกิน .05

ตัวอย่าง จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 18,676 คน ได้ 392 คน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{กลุ่มตัวอย่าง} \quad n &= \frac{N}{1 + N(e)^2} \\ n &= \frac{18,676}{1 + 18,676(0.05)^2} \\ n &= \frac{18,676}{47.69} \\ n &= 391.61 \end{aligned}$$

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการของสถิติวิจัย จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 392 คน

เนื่องจากจำนวนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดบุรีรัมย์ มีจำนวน 48 หมู่บ้าน ผู้วิจัยจึงกำหนดเก็บข้อมูลทุกหมู่บ้าน แต่จำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้านมีจำนวนแตกต่างกัน คือขั้นต่ำ 93 คน สูงสุด คือ 685 คน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรที่มีอยู่จริงในแต่ละหมู่บ้าน หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการจับฉลากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านให้ได้ ดังแสดงในตารางที่ 5

ตัวอย่าง การคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned} \text{บ้านคลองพลอง หมู่ 1} &= \frac{\text{จำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน} \times \text{กลุ่มตัวอย่าง}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \\ &= \frac{465 \times 392}{18,676} \\ &= 9.76 \end{aligned}$$

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการของสถิติวิจัย จึงกำหนดการคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างเป็น 10 คน

ตารางที่ 5 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ
แกนครง จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับ ที่	องค์การบริหาร ส่วนตำบล	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
1	ดงพลอง	บ้านดงพลอง หมู่ 1	143	465	10
		บ้านดงพลอง หมู่ 2	122	379	8
		บ้านหนองใหญ่	161	535	11
		บ้านขี้เจริญ	87	288	6
		บ้านหนองแวง	146	523	11
		บ้านขาม	121	399	8
		บ้านกระทุ่ม	103	358	8
		บ้านป่าหนาม	145	467	10
		บ้านพิมาย	66	201	4
		บ้านน้อยโรงงาน	96	269	6
		บ้านขี้คูน	76	229	5
		บ้านจวนน้อย	51	219	5
		บ้านชุมแสงใหม่	124	428	9
		2	หัวฝ้าย	บ้านตะแบง	89
บ้านโนนสำราญ	146			500	11
บ้านป้อแดง	71			248	5

ลำดับที่	องค์การบริหาร ส่วนตำบล	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
3	แก่งดง	บ้านหัวฝาย	158	478	10
		บ้านน้อยหนองบึง	193	651	14
		บ้านโคกสว่าง	250	624	13
		บ้านชีเหล็ก	175	409	9
		บ้านโนนเขวา	188	532	11
		บ้านหนองหญ้าคา	201	685	14
		บ้านป่ามัน	129	414	9
		บ้านวังน้ำใส	103	394	8
		บ้านหนองไฮ	45	93	2
		บ้านยางทะเล	132	462	10
		บ้านนาแซง	181	628	13
		บ้านหนองกระโถ	248	633	13
		บ้านหนองกระทุ่ม	179	523	11
		บ้านโนนสมบูรณ์	140	395	8
		บ้านโนนกลาง	109	375	8
		บ้านโนนสวรรค์	70	180	4
		บ้านโคกเก่า	95	291	6
		บ้านม่วงทะเล	99	360	8

ลำดับที่	องค์การบริหาร ส่วนตำบล	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
4	สระบัว	บ้านหนองเครือ	79	248	5
		บ้านม่วงน้อย	68	236	5
		บ้านสระบัว	149	433	9
		บ้านยางน้อย	64	183	4
		บ้านหนองแคน	198	624	13
		บ้านหนองสว่าง	87	257	5
		บ้านเมืองน้อย	58	178	4
		บ้านแคนทะเล	136	449	9
		บ้านซาค	162	536	11
		บ้านจิว	128	350	7
		บ้านโนนพยอม	102	309	6
		บ้านเมืองบัวพัฒนา	46	163	3
		บ้านเมืองใหม่พัฒนา	136	373	8
		บ้านประชาแสนสุข	122	404	9
รวม			5,977	18,676	392

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเอง จำนวน 1 ฉบับ สำหรับให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลในการวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (ฉบับที่ 5) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 ภายใต้ข้อบังคับแห่งกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

หมายเหตุ : ในการวิจัยไม่นำอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้อ 9 ที่เป็นอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายอื่น

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 8 ข้อ

3. วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ทบทวนเอกสาร กรอบแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาสร้างเครื่องมือ โดยนำเครื่องมือของพระศรีเมือง ณ หนองคาย (2550) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าต่างคำ อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

3.1.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบคิด วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแคนดง แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งปลายปิด และแบบสอบถามแบบปลายเปิด

3.1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมถูกต้องของแบบสอบถาม

3.2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาให้ถูกต้องตามหลักวิชาและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

1) นายทรงวุฒิ ไวยธรรม วุฒิกการศึกษา ศศ.ม.(รัฐศาสตร์) ตำแหน่ง ท้องถิ่นอำเภอแคนดง สำนักงานท้องถิ่นอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์

2) นายอภิรักษ์ สนน้อย วุฒิกการศึกษา ศศ.ม.(รัฐศาสตร์) ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทองกลาง อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์

3) นายสุวรรณ ฆารไชย วุฒิกการศึกษา ก.ศ.ม. (คณิตศาสตร์) ตำแหน่ง ครู คศ.2 โรงเรียนโคกศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ในการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) หากข้อคำถามใดที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5–1.00 หมายถึง มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ และหากข้อคำถามใดที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ต้องปรับปรุงยังใช้ไม่ได้

3.2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยอีกครั้งเพื่อขอความเห็นชอบ

3.2.3 ตรวจสอบคุณภาพโดยการนำแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในตำบลสนามชัย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 40 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งหมดนับเท่ากับ 0.94

3.2.4 จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

4.1 ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคงพลอง นายกองัดการบริหารส่วนตำบลหัวฝาย นายกองัดการบริหารส่วนตำบลแคนคง และนายกองัดการบริหารส่วนตำบลสระบัว เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลของประชาชน

4.2 นำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยัง องค์การบริหารส่วนตำบลคงพลอง องค์การบริหารส่วนตำบลหัวฝาย องค์การบริหารส่วนตำบลแคนคง และ องค์การบริหารส่วนตำบลสระบัว

4.3 ให้มีผู้ช่วยผู้วิจัยประจำองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งในอำเภอแคนคง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อช่วยเหลือผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย

4.4 ผู้วิจัยชี้แจงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับผู้ช่วยผู้วิจัย

4.5 เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเองกรณีที่ได้แบบสอบถามยังไม่ครบตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามและได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ครบจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

5.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะการตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) เพื่อสอบถามข้อมูล เพศ อายุ และพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

5.2.2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการหาค่าเฉลี่ยและการจัดกระจายด้วยการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชุม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

ในการวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ศึกษาใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชุม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก	ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง	ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย	ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50

5.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีเพศ อายุ และพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ต่างกัน

5.4 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความคิดเห็น

6.3.1 การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามกลุ่มเพศ ใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติ t -test

6.3.2 การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามกลุ่มอายุ พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F -test (One - Way ANOVA) ผู้วิจัยได้กำหนดนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบที่ระดับ .05 หากพบว่ามี ความแตกต่างกันจะวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ตามวิธี LSD (Least Significant Differenc)

6.4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และอภิปรายเชิงพรรณนา